

A szerkesztő lakása:

Rimaszombat, Főter. Ide intézendő a lap szellemi részét érdeklő minden közlemény és levelezés

Bélyegtelen levelet nem fogadunk el.

Kéziratot nem adunk vissza.

Az előfizetés díja.

Egész évre 8 korona
Fél évre 4 korona
Negyedévre 2 korona

Tanítóknak egész évre 4 kor.
fél évre 2 kor.
Egyes számú ára 20 fillér.

GÖMÖR-KISHONT.

VEGYES TARTALMU HETILAP.

MEGJELENIK MINDEN CSÜTÖRTÖKÖN.

Kiadó hivatal:

Rimaszombat, Pokorágyi-utca 1. szám a. a könyvnyomdában. — Ide intézendők a kiadóhivatali illető előfizetés, hirdetés, nyilttér és egyéb felszólalások.

A hirdetés díja

Egy háromhasábos petisitor térfogata 12 fillér.
Bélyegdí; minden beiktatás után 60 fillér.

Nyilttér:

Egy sor 40 fillér.

Előfizetést elfogad a "Gömör-Kishont" kiadóhivatala, nemkülönben minden hazai postahivatal, az előfizetés legezélszerűbben posta-utalvány útján eszközölhető. — **Hirdetést** csak a kiadóhivatal vesz fel.

KOSSUTH-GYÁSZ.

Mind nagyobb-nagyobb arányokat ölt külső kifejezése is azon mélységes fájdalomnak, mely egy hét — a szomorúság gyászos heté — előtt végignyilallott a magyar haza szívében, s azóta is mindig itt sajnó lelkünkben. Fonák politikai viszonyaink nem engedték meg, hogy nemzetünk fájdalma az elhunyt Kossuth nagy érdemeinek megfelelő alakban nyerjen kifejezést, s a hivatalos Magyarország — eleve úgy látszik — nem lesz ott annál a ravatalnál, melyen a magyar nemzetnek egyik megalkotója nyugossza örök álmát.

Annál erősebben zajlik fel a *társadalom* fájdalmának viara; a kunyhók és paloták gyászt öltenek, a mulatóhelyek bezárják ajtaikat a vigalom előtt, a dalok, muzsikák elhallgatnak, s az egész nagy magyar hazára szomorúság, a nemzeti gyász sötét árnyéka borúl.

Megyénk városai, falvai is őszinte bánattal vesznek részt a Kossuthért öltött nemzeti gyászban. A városok fekete lobogó-diszbe öltöznek, a faluk megkondítják harangjaikat s az egész nemzet elmerül legnagyobb fiának haláláért a fájdalom tengerkönyveibe.

Tudósításaink a nemzeti gyász részleteiről a következők:

A nemzeti gyász Rimaszombatban is — amint várható volt — Kossuth Lajos emlékéhez és e város közönségéhez méltó módon jutott kifejezésre. E végett tartott városunk képviselőtestülete folyó évi márczius hó 24-ik napján rendkívüli közgyűlést, mely alkalommal a polgármester megindult hangon tett azon jelentése után, hogy e közgyűlés az egész országot és egész nemzetet ért kimondhatlan veszteség feletti fájdalom méltó kifejezése módjainak megállapítása végett hivatott össze: Török János, Molnár József és Lőrinczy György képviselők hozzászólása és indítványai után elhatározta, miszerint „Rimaszombat város képviselőtestülete 1. Kossuth Lajos érdemei és elhunytával ez országot ért veszteség nagyságának emlékeztetést jegyzőkönyvbe iktatja, 2. az elhunyt családjához részvét feliratot intéz, 3. a nagy halott koporsójára koszorút helyez, 4. a temetésen 20 tagu diszkuldotság által képviselteti magát, 5. a Kossuth-szobor javára a város közönsége körében gyűjtést indít s azt maga részéről 200 frttal kezdi meg, 6. megkeresi a helybeli egyházakat a végett, hogy a temetés után tartanak gyász istenitiszteleteket s azon testületileg jelenjenek meg, 7. felhívatik a város közönsége, hogy a gyász kifejezéséhez a maga részéről külső képen is csatlakozzék, különösen pedig a gyászszertartásokon vegyen részt s e napon a nyilvános üzletek legyenek zárva.“

*

A Rimaszombat város által kibocsátott aláírási iven a rimaszombati takarékpénztár igazgató választmánya ma szerdán tartott ülésében a Kossuth Lajos szobra javára szintén 200 frtot irt alá.

*

Rimaszombat város nevében Szabó György polgármester a következő levelet intézte Kossuth Ferenczhez, a nagy Kossuth idősebb fiához:

„Nagyságos Udvardi Kossuth Ferencz urnak Turin.

Szabadalmas Rimaszombat város közönségének egyhangu megbízását teljesitem szomorú szívvel, midőn Magyarország legnagyobb fia — az Ön nagynevű és halhatatlan emlékü Atyja — Kossuth

Lajos elhunyt felett érzeti őszinte és mély fájdalomunk kifejezést adni gyászos kötelességemül ismerem.

A magyar Haza összes harangjai hirdetik azt a mélységes gyászt, mely minden magyar ember lelkében a fájdalom érzetét s szemeinkben a ború néma könyeit fakasztja, de midőn e fájdalom szabadalmas Rimaszombat városnak — mint a magyar Hazának egy érző idegének is — végigsajog, lelkünket azon biztató megnyugvás hite emeli fel a nemzeti öntudat erősségének magaslatára, hogy a nagy Kossuth életpályájának magas, dicső emlékeiben nemzetünk — a mi nemzetünknek — a hazaszeretet és férfúi jellem oly példáját hagyta soha el nem haló örökségül, melynek fénye a magyar nemzet jövő századait is lelkesítőleg fogja beragyogni.

Kérem Nagyságotat méltóztassék egész tisztelt, szeretett Családjának átadni szabadalmas Rimaszombat város ezen őszinte részvételének kifejezését, mely város a megdicsőült Kossuth Lajosban egyaránt siratja a Haza nagy fiát és diszpolgárainak legdicsőibbikét.

Kiváló tisztelettel maradván

Rimaszombat 1894. márczius 27.

Szab. Rimaszombat város közönsége nevében:
Szabó György, polgármester.

*

A városi közgyűlés megbízása szerint Szabó György polgármester még szerdán a következő lithografizott felhívást ragasztatta ki:

Felhívás.

Kossuth Lajos hazánk nagy fia és városunk diszpolgárainak temetése az eddigi megállapodások szerint Budapest fő- és székvárosában april hó 1-én — vasárnap fog megtartatni.

Adjunk gyászborult szívünknek, lelkünk mélyében érzett kiolthatlan kegyeletünknek ez alkalommal külső képen is kifejezést. E végből bizalommal fordulok városunk lakosságához és felkérem, hogy házaikra gyászlobogót tűznél, az üzleteket zárva tartani, ünnepi díszet ölteni sziveskedjenek; megmutatván ez által, hogy a dicsőült emléke előttünk szent és kegyelt, érdeme örök és elévülhetlen! Rimaszombat, 1894 márcz. 27-én.

Szabó György, polgármester.

*

Kossuth temetésére a városi képviselőtestület tagjai közül eddig a következők jelentkeztek: Abonyi Pál, Benyó Béla, Dr. Veres Samu, Törköly József, e küldöttséghez csatlakoznak: Kerekes Dezső, Szathmáry József főgymnásiumi tanárok, továbbá a helybeli Kossuth asztaltársaság képviselőiben: Málík Vilmos és Kostyál Gyula. A helybeli dijnok-egyesület tagjai közül Mihályi Lajos, Percz Gyula utaznak fel a temetésre.

*

Az egész magyar nemzetet ért súlyos gyász alkalmából főgymnáziumunk tanári testülete is gyűlést tartott, melyben a felett tanácskozott, hogy a nagy veszteség fölött érzett fájdalomnak minő alakban adjon kifejezést. Elhatározták, hogy folyó évi apr. 20-án a gimn. tornatermében gyászünnepelet tartanak, mely alkalommal Szathmáry József tanár emlékbeszédet mond, az ifj. énekkar pedig alkalmi gyászdalokat énekel. — E napon a gimnáziumban szünetelni fog a tanítás. A Kossuth-szoborra a tanári-kar gyűjtést rendez a husvéti szünidő után egybeseregülő tanuló ifjuság körében.

*

A rimaszombati Kossuth-asztaltársaság folyó hó 23-án tartott ugyane tárgyban gyűlést, melyen Málík Vilmos gyönyörű hazafias beszédben esetele a nemzet nagy veszteségét s indítványozta: hogy a társaság képviseltesse magát a temetésen, s amennyiben az egyesület szerény

viszonyai között a nagy halott ravatalára méltó koszorút nem helyezhet, az e czélra begyűlendő pénzből létesíttessék egy őszöntő, egy a magyar történelemből jeles előmenetelt tanusító főgymnáziumi tanuló jutalmazására. A társaság pénztárából 50 frt azonnal küldessék el a Kossuth-szobor javára. Málík indítványát a tagok egyhangulag elfogadták. A Lengyel Samu elnök által körözött iven a Kossuth-szoborra a jelen levő tagok ez alkalommal is 22 frtot irtak alá.

*

A rimaszombati izraelita hitközség választmánya folyó hó 26-án tartott gyűlésen Weisz Károly elnök indítványához képest elhatározta, hogy: 1. Kossuth érdemeit a hitközség jegyzőkönyvében külön lapon megörökíti s elhunytá fölötti fájdalmának a jegyzőkönyvben kifejezést ad; — 2. Az elhunyt lelki üdvéért az izraelita templomban — a többi felekezetekkel egy napon — gyász isteni tiszteletet tart; — 3. A Kossuth-szoborra a hitközség tagjai között gyűjtést eszközöl, s ezen gyűjtést a hitközség részéről 50 koronával megkezdi. Végül Csillag Mór jegyző indítványára a választmány a gyűlésből következő sürgőnyt küldte a gyászoló családhoz: „Kossuth Ferencz és Kossuth Lajos uraknak Turin. A rimaszombati izraelita hitközség a gyásztól mélyen megrendülve, a legnagyobb magyar elhunytá fölötti részvétét tolmácsolja, kérve az Egek uratól vigaszt és gyógybalzsamot a család megmérhetlen fájdalmára. Hitközség nevében Weisz Károly elnök.

*

A rimaszombati izraelita nőegylet választmánya f. évi márczius hó 26-án tartott gyűlésén Singer S. Leo főrabbi és egyleti titkár indítványára elhatározta, hogy 1. Kossuth Lajos érdemeit jegyzőkönyvbe iktatja s elhunytá fölötti részvételének jegyzőkönyvében ad kifejezést; — 2. Az izraelita templomban tartandó gyász-isteni tisztelet testületileg vesz részt; — 3. A gyászoló családhoz részvét táviratot intéz, melynek szövegét az el és elküldésével a titkár bizza meg

*

Az országszerte megindult mozgalom, melynek czélja nagy halottunknak egykori működése színterén, hazánk fejlődő fővárosában emlékszóbot emelni, a legnemesebb áldozatkészségre ösztönöz minden magyar szívet. Testületek, municipiumok, törvényhatóságok, jótékony egyesületek minden töltik kötelességüket arra, hogy a szabad eszmék halhatatlan apostolának oly emlék-oszlopot emeljenek, a minőt nem látott még a világ, sőt egyesek is áldozatkészségükkel versenyre kelnek s mint egykor, midőn nagy veszély fenyegette a nemzetet, sietnek filléreiket letenni a haza oltárára. A melegen érző honleányi szívek is élénk rokonszenvvel vesznek részt a nemzet osztatlan gyászában s mi sietünk följegyezni, hogy városunk egyik nemes értelmű honleánya özv. *Piskalszky* Endréné, ki nemcsak hittekezetével szemben bizonyította be áldozatkészségét, hanem mindenütt, ahol tér és alkalom nyílt, nemes szívről és áldozatkészségről tanúbizonyságot tett: a felállítandó Kossuth-szoborra ötven forintot küldött szerkesztőségünkhez oly kérelemmel, hogy azt rendeltetése helyére juttassuk. Ezenkívül huszonöt forinttal Kossuth nagy nevére szóló alapítványt tett a helybeli egyesült prot. főgymnásiumnál, azon kívánsággal, hogy a 25 forint jövedelme lehetőleg a helybeli Kossuth-asztaltársaság czéljaival megegyező czélokra fordítassék. Itt említjük meg, hogy a Kossuth-szobor érdekében megindult széleskörű mozgalomban lapunk is szívesen áll a nagy közönség rendelkezésére, a befolyó adományokat lapunk hasábjain nyugtatjuk s rendeltetési helyére juttatjuk. Eddigi gyűjtésünk a következő:

1. Özv. Piskalszky Endréné Rimaszombat . 50 frt.
2. A „Gömör-Kishont“ szerkesztősége . . . 5 frt.

Összesen . 55 frt.

Gömör-Kishontmegye is méltó módon vesz részt a nagy nemzeti gyászban. Rendkívüli közgyűlés az idő rövidsége miatt nem volt ugyan összehívható, azonban Bornemisza László alispán egy rendkívül megleghangu felhívást bocsátott ki, melyben f. hó 28-ára a nemzeti gyász tárgyában tartandó értekezletre hívta össze a megye vezető értelmiségét, s ugyanakkor Kossuth ravatalára a megye közönsége nevében díszes koszorút küldött.

A Turinba küldött távirat következőleg szövege:

„Kossuth Ferencz Turin. — Gömör-Kishont vármegye közönsége nevében mély fájdalomtól áthatva, legőszintébb részvételnek ad tiszteletteljes kifejezést *Bornemisza*, alispán.”

Az alispánnak az értekezletet összehívó zárt levelének szövege következő:

„Gyászba borult a nemzet. A súlyos csapás felett érzett igaz fájdalom és mély bánat sajong a honti keblekben. — Kossuth Lajos hazánkfiaának hült tetemei Budapesten, az ország szívében fognak örök nyugalomra elhelyeztetni. Legméltóbb hely hozzá, hogy az ország szíve őrizze annak földi maradványait, kinek szíve életében az egész haza boldogságáért dobogott. — A temetés az ország részvéte mellett fog megtörténni. Ismerve vármegyénk mélyen tisztelt közönségének érületét, jól tudom, hogy a közrésztvében méltóan kíván résztvenni. A mélyen sujtott gyászoló család előtt táviratilag őszinte részvétünknek kifejezést adtam, intézkedtem, hogy vármegyénk közönsége nevében a gyászravatalra koszorú helyezhető legyen. De hazafüni érületem sugallja, hogy ezenkívül a közérület még azt is óhajtja, hogy vármegyénk közönsége kegyeletos megemlékezésének és őszinte tiszteletének az által adjon kifejezést, hogy a temetésen küldöttség által képviselve legyen. Óhajtom, hogy ez érdembeli intézkedés a közkívánságnak legyen hű kifejezés, s e végből, mennyiben az idő rövidsége rendkívüli közgyűlés összehívását gátolja, a legőszintébb bánatérzetével hivatalból tisztelettel felkérem a vármegyeyi bizottság tisztelt tagjait, hogy folyó hó 28-án délelőtt 10 órakor a vármegyeyi székház nagytermében tartandó értekezleten minél nagyobb számban megjelenjen sziveskedjenek. Kelt Rimaszombtatban, 1894. márczius 23. *Bornemisza László*, alispán.”

A megyeyi értekezlet ma tartott meg Rimaszombtatban s résztvett benne a megyebizottsági tagoknak körülbelül háromnegyed része. Az értekezletet Bornemisza alispán emelkedett szellemű szép beszéddel nyitotta meg, melyet az értekezleten jelenlevők állva hallgattak végig. Az alispán megható szavakban adott kifejezést a nemzeti gyásznak, melyben minden magyar ember igaz lélekkel osztozik. Élénk tetszést keltett, mikor a jelenlévő Hámos László főispán felállott és kinyilatkoztatta, hogy az ő lelke is együtt érzi a nemzeti gyászt a megye szívével. Aztán az értekezlet jóváhagyólag tudomásul vette az alispán eddig tett intézkedéseit, hogy a gyászoló Kossuth-családnak a megye közönsége nevében részvét táviratot intézett, s a Kossuth Lajos ravatalára a megye közönsége nevében koszorút rendelt. Elhatározta végre, hogy a megye a temetésen ősi zászlója alatt száz tagból álló küldöttséggel képviselteti magát, s Kossuth sírjához a megyeyi földnek egy darab hantját viszi emlékül. Az értekezlet egyértelműleg állapodott meg abban is, hogy a legközelebbi megyebizottsági közgyűlés elé az alispán által terjesztendő indítványokat Kossuth érdemeinek méltó elismerése tárgyában pártolni s elfogadni fogja.

Jolsván — mint levelezőnk írja — a magyar nemzeti atyjának, Jolsva r. t. város díszpolgárának megdöbbenő halálhíre: méltó gyászba borította a várost s igaz részvétre készítette a társadalmat. Középületeken, magán-

T Á R C Z A.

A gyorsírásról.

A mai korban, mikor az ember „gőzön nyargal, a felhőkön uszik, a villámmal ír és a nappal fest” már nem éri be azzal, hogy gondolatait a közönséges írással vesse papírra, hanem amint megszületnek, úgy igyekszik azokat leírni. Mind inkább elismerjük, hogy az idő pénz, nem érünk rá fogalmazványainkkal sokáig bajlódni, más-különbön a szónoklatok megörökítésére is szükségünk van, mind erre alkalmas eszközül szolgál a gyorsírászat (stenografia.) Már a régi rómaiak és görögök is az írás oly tökéletesbitésére törekedtek, hogy az az élő beszéd követésére alkalmas legyen. Ezt lehetőleg egyszerű írásjeleknek és különböző rövidítéseknek alkalmazása által akarták elérni, s hogy nem siker nélkül, arról a ránk maradt retorikai munkák tesznek igen fényes tanubizony-ságot. A középkorban akadtak egyesek, kik a meglevő primitív rendszert tökéletesbitették, akadtak olyanok is, kik egész új stenografiai rendszert teremtettek, melyek csaknem kivétel nélkül nem feleltek meg tulajdonképeni céljuknak.

A modern gyorsírászt *Gabelberger X. Ferencz* alkotta 1818-ban, mely hazájából, Németországból az egész művelt világra elterjedt. Jelenleg már minden európai nyelvre át van ültetve, a magyar nyelvre *Markovits Iván* alkalmazta. Ezenkívül elterjedt rendszer még hazánkban a *Stolze-Fenyvesy-féle*. A gyakorlati igényeknek inkább az előbbi felel meg, azért minden valószínűség szerint ennek van jövője.

A gyorsírás két részre oszlik: levelező és vitairásra. Az előbbi a közönséges írásnál ötszörte nagyobb gyors-ságot biztosít, míg a vitairás, mely az előbbinek mintegy folytatását képezi, a lehevesebben elmondott szónoklat leírására is alkalmas. A gyorsírászatban minden egyes betűnek megvan a maga jele, mely a közönséges írásnál jóval rövidebb és egyszerűbb. A magánhangzókat jelképileg jelöli. Így két mássalhangzó közt „e” betűt olvasunk, ha azokat egyszerűen egymásmellé írjuk, ha az

házaikon gyászlobogót lenget a tavaszi szellő. A napon-kénti 1 óráig tartó harangzugás; a f. hó 26-ára terve-zett műkedvelői előadás és táncz elmaradása, a város értelmiségének külsőleg is gyász viselése; mindez azon nagy veszteség érzetét tolmácsolja, mit Kossuth Lajos-nak, hazánk egéről e tündöklő csillagnak lefutása; a magyar szabadság e törhetetlen bajnokának elesése poli-tikai életünk ez óriási alakjának kimulása okozott! Az igaz hazafias érzés vezette a városi képv. testületet f. hó 27-iki ülésében, midőn egyhangulag elfogadta a tanácsnak előterjesztéseit, hogy a tanács s a képv. test. tagjai Kos-suth Lajos eltemetetésén gyászt viseljenek; naponként harangozás jelezze halálát; a temetésen 8 tagu küldöt-tség jelenjék meg, s e küldöttség által a családnak album alakjában részvétirat nyújtassék át; szobrára a város, mint erk. testület 100 frtot adjon; olajfestményü arc-képe a tanács-terem részére megszerzettessék; s hogy az evangélikus, katolikus, izraelita egyházak kerestessenek meg — a Budapesten tartandó temetés alkalmából — gyász-istentisztelet tartására.

A rimabrézói ág. ev. templom felavatása.

(Vége.)

Elég azonban a homály borította multakról. Jerünk immár biztosabb nyomokon! Mely évben lett e tem-plomban otthonos a lutheri isteni tisztelet? Kishontunk egyházai rendszerint az 1545-évet említik s fogadják el olyanul, melyben isteni tiszteletök az ág. hitv. ev. fel-fogás szerint berendezkedett. Nincs semmi ellenvetésem ez évszám hitele iránt, — de kérdem, miért tanuskodik Klanicza Márton, Holko Mátvás, Staigel Mihály — három jeles és adatokat gyűjtő helybeli pap arról, hogy a tem-plom éjszakai oldala felőli papi magtár falába egy sírkő volt beépítve ezen felirattal: „*Hic jacet Dna Julitha pastrix sepulta 15. Junii 1543.*” Hol vette volna magát a „pastrix” ha említett évben itt nem lett volna pásztor? Ha pedig a nyájnak „nős” pásztorja volt, — természetes, hogy itt az evangéliumi egyház akkor már szervezve s az isteni tisztelet evangéliomszerűleg berendezve volt. Ez azonban nem lényeges! Fő dolog azon bizonyosság, mely ezen idő után 1545. óta mai napig az evangéliumi itt működött papok életrajzainak szakadatlan láncolatá-val kimutatható. Az itt hivataloskodott ev. papok időrendi névsora a következő:

1. *Laurentius* 1545—1592-ig, 47 évi viszontagság-teljes működés után befejezvé életét, a templomban lön eltemetve. R-Bányáról költözött Brézóra s magával hozva az ottani egyház arany és ezüst szent edényeit, azokat a Brézóiakkal együtt kénytelen volt eszótói Baso Mátvás-nak — ki Murány várából a rimavölgyi falvakra törve, épen azon időben Rima-Brézót szerezte s templomát is felgyújtotta — zsákmányul átadni. A templom s torony a zavargós viszonyok s népiünk szegénysége s elfásulása miatt két évig maradt fedetlen, csak a szentély lett ide-iglenes szalma fedéllel takarva, a többi falak deszkával boritva szomorúan meredtek az égnek, a toronyban pedig megolvadván a lángok hevétől a három nagy harang, csak a bolthajtás alatt megmaradt legkisebb, u. n. „lé-lekharang” csillngelt egész 1550-ig.

2. *Skultéty* (Scholz) *János* 1592—1620. Nagy tudományu, szilárd jellemű, önére, bátor férfiú. Kez-deményezésére alakult meg a kishonti ev. fraternitás, melynek egyháza egy akarattal őt választották meg első esperesökké. Aláírt s végre is hajtatta a Friedt Cyprian murányvári tudós pap által fogalmazott s Niederlaizi Massko Menyhért s Herberstein Gyula grófok murányvári es. és kir. várpapancsnokok pecsétje alatt kiadott ezikke-ket. 1596. febr. 18-án a már fentebb említett Kánoni látogatást követő napon. Midőn Skultéty Ráhoról ide költö-zött egész Kishont tönkre volt téve a törökök rabló pusztításai által. A brézói templom és torony újra ham-vaiban hevert, a templomot környező temető kőfalja széj-vel volt lövöldözve, a dézsmát pedig nem szolgáltatták be a hívek. Miért is Skultéty paptársai nevében is az esztergomi szentszék főbírájához Szuhay István eszter-

elsőt vastagítjuk, „a”-t olvasunk közbe, ha az elsőt emel-jük „i”-t, ha mélyítjük „u”-t, ha öblösítjük „d”-t olva-sunk közbe: (pl. vd, vd, vsz ld, — ved, vad, visz, lud-nak olvasandó.) Ezenkívül a képzőkre, ragokra és a gyakrab-ban előforduló szavakra bizonyos törvényszerűség szerint alkotott rövidítések vannak; pl. ság: ág, ból: bó, vagy nehány szó mint: jel, nem fel, így, ezél stb. kezdőbetű-jével jelöltetik, is: akar, keres utolsó betűivel: vannak ilyen rövidítések is: boldog: bog, lévén: lén, rövid: röid stb. — A vitairás nagyobb foku összevonásokat, rövidi-téseket használ.

A stenografia megtanulása korántsem oly nehéz, mint a milyennek ezt a laikusok gondolják. 20—25 óra alatt alaposan meg lehet tanulni a levelezőírást, míg a vitairás elveinek elsajátítására sem kell több idő, termé-zetes, hogy a kellő gyakorlat nem maradhat el. Sokan tanulják meg évenként magánzorgalomból ezt a művé-szetet*), még a nők közt is utat tört magának a gyors-írás, jelenleg már női gyorsírókör is létezik, sőt újabb időben képesített női gyorsírás-tanáraink is vannak már. Ime bizonyítéka annak, hogy a nők finom ujjai nemcsak a kézi munkák végzésére alkalmasak. Megbe-esülhetetlen hasznát veszi a stenografiának a középiskolai tanuló, de különösen az egyetemi hallgató a tanár ma-gyarozatának lejegyzésénél, valamint jegyzetek, fogalmaz-ványok készítésénél, azonkívül alig van életpálya, melynél a gyorsírás sikerrel nem volna alkalmazható, azért a par-lament szük falai közt már régen elszabadult ez élet minden körébe.

A gyorsírás hazánkban az „Országos magyar gyorsíró-egyesület” terjeszti, ebbeli törekvésében 26 (= 26) vidéki gyorsírókör támogatja. Körülbelül minden középiskolában nyitnak tanfolyamokat, ezekben évenként átlag 3000 tanuló sajátítja el a Gabelberger-Markovits rendszerű stenografiát. Van a központi egyesületnek egy szaklapja és egy szépirodalmi közlönye, azonkívül évről-évre több mű lát gyorsírászi mezben napvilágot. Las-sanként egész külön irodalom fejlődik ki, e tekintetben

*) A magántanulásra leginkább ajánlható Bódogh János: „A magyar gyorsírás tankönyve” című műre. Megrendelhető a szerző-nél Budapest (Központi főtávirda hivatal).

gomi kanonokhoz s honti archidiakonushoz folyamodott, hogy a dézsmakiszolgáltatás tárgyában intézkedjék. Ke-gyes, udvarias feleletet 1594. juni 11-ről kapott ugyan, de az intézkedés elmaradt. Nehezítette helyzetét az is, hogy a helybeli földes ur Lorántfy Péter putnoki vár-parancsnok itt lakó tisztje Molitor Ambrus által. — kit Skultéty másodfoku verségben álló jegyesével megesketni nem akart — a pap ellen izgattatván, tetteles erőszakossággal ellene fordult, istállójából ökrét kibajattatta, s katonái számára levagatta, mely szenvedett sérelmét Skultéty 1595. április 28-án helyben tartott es erességi gyűlés elé terjesztette. A sérelem orvosolva, — a levágott ökr kárpótolva lön, — s később a hatalmas földes ur is jósággal viseltetett a kötelességét hiven teljesítő pap iránt. Skultéty apostoli lelkülete mellett tanu a már em-legetett kánoni látogatás jegyzőkönyvének azon előadása, hogy az akkori orgonista kántor tanító Stefanovich Pál — ki 79 éves s mindkét szemére vak volt — hálaival köszönte a superintendus előtt papjának jóságát, hogy ő adja neki és családjának is a szükséges élelmet; „minden koldából juttat neki 4 frtot, husvétkor zoltár éneklésért 1 frtot.” A tanító összes fizetése akkoron ez volt: „*Min-den gazdtól egy kenyér s némelyektől egy-két tojás. Item a komáktól egy-egy pénz!*”

3. *Varga Ádám* (Briznensis) 1620—1629. (Fü-részre lön áthelyezve)

4. *Thomanidesz Boldizsár* 1629—1644. (Szeren-esétlen természete s jellembeli fogyatkozásai miatt itele-tileg elmozdított.)

5. *Füdis István* 1644—1653-ig. Rat-kóra költözött s ott 1660-ban meghalt.

6. *Piskatörisz András* 1653—1657-ig midőn Ko-kovára távozott.

7. *Zukaleziusz Dániel* 1657—1672-ig.

8. *Andreac* másképp *Kardos János* 1673—1683-ig, midőn Zólyommegye Dubova nevű egyházába, majd Késmárkra Thököl várába s onnan 1685-ben Eperjesre ment papnak, hol haláláig megmaradt.

9. *Paldiak János* 1683—1705-ig, midőn Breznyó-bányára választatott.

10. *Abrahamidesz Mihály* 1705—1724-ig. Ujvá-sárról jött ide. Sokat szenvedett a kurucok és labancok sarcolásaitól. Meghalt 1723. december havában, elte-mettetett a szentélyben az oltár mellé.

11. *Dhány János* 1724—1757. febr. 14-ig. Hely-beli családból származott, hűséggel és áldásosan vitte hi-vatalát, 1744-ben a templomba új chorusokat emeltetett a paróchiát is nagyobbította. Az egész egyház által megsíratva, miután tetemei 10 napon át voltak a tem-plomban elhelyezve, 1757. február 24-én lön a templom mellé temetve.

12. *Ján Miklós* 1757—1759-ig midőn Nyitra-Szerda helyre majd Nagy-Szombatba lett megválasztva.

13. *Kubiányi Éliás* 1759—1763. jan. 12-ig, midőn Osgyánba lett elválasztva. Holko ugy jellemzi mint igen komoly természetű s első rangu egyházi szónokot.

14. *Tresztjécsky János* 1763—1766-ig. Olvasom felőle, hogy nemes család sarja, igen erélyes, képzett, közép termeten alóli, sovány fürgé ember volt. 1766. év nyarán a kunaplóczei egyházba költözött, honnan kle-nőzi pappá választatván, a kishonti egyházmegyében es-peres lett. Klenőczről Miskolczra távozván, első papja lön a Miskolczon megalakult ev. egyháznak, melyben magyar, tót és német nyelven végezte az isteni tisztele-t, miután azonban a hívek között folytonos surlódások voltak az isteni tisztelet szertartások beosztása s a nyelv különbözőség miatt. Trsztyécsky mihamar Nagy-Hont megye Csalomja papi állomását fogadta el, a honnan ismét Kun-Plóczejára tért meg, s ott mint gömőri espe-res végezte he pályafutását.

15. *Fábry Mihály* 1766. május 5-től 1771. nov. 21-ig, midőn nyustyai pappá lön, ott rövid idő mulva lemondván állásáról Rima-Lehotára vonult meg, hol nagy szegénységben halt meg.

16. *Alanicza Márton* 1771. február 5-től 1779. május 27-ig, midőn Maglódra s onnan néhány év mulva Kövibe tette át lakását. Példás lelkipásztor volt. Született Turócz-Szent-Mártonban, hol atyja *János* nemes polgár,

azonban még nem értük utól a külföldet, pl. Németor-szágnak már a klaszikusok munkái is megjelennek gyors-írászatla írva. Az egyesület minden évből két írásver-senyrt tart, hol az érdeklődő közönség személyesen meg-győződést szerezhet az ifju nemzedék előhaladásáról. Kül-lömben a gyorsírók nagyon kedélyesen férnek meg egymás mellett, legközelebb még gyorsíró bált is tartottak.

Még néhány embernek a gyorsírászatról alkotott ferde nézeteit akarom megczafolni, ezek többnyire a tárgy nem ismeréséből származnak. Így sokan az állítják, hogy a gyorsírás szöveg nehezen olvasható. A közönséges írásban is némely embernek oly sajátságos kézvonásai vannak, hogy másnak nem kis megeröltetésbe kerül ezeknek kibetűzése. Így vagyunk a gyorsírászatla is, abban az esetben, ha valaki elhanyagolva írást, nagyon természetes, hogy nem kis dolog ezen hieroglifiknek az értelmét kihozni. Vannak olyanok is, kik azt akarják be-bizonyítani, hogy a gyorsírás által a tanuló közönséges írása elromlik. Ennek épen ellenkezőjét állítom az által, hogy valaki a vékony vonásokat a vastagoktól megkü-lömböztetni és a betűk viszonylagos nagyságát feltüntetni kénytelen — mint ez a gyorsírásban van — nem romlik el a közönséges írása, hanem ugy finomságban, mint szépségben határozottan nyerni fog. A stenografia nehéz voltára vonatkozó állítások már az előbbieken lettek meczafolva.

A gyorsírás ma már meglehetősen elterjedtségnek örvend, csupán az a baj, hogy több rendszer van, a helyett hogy mindnyájan a közös cél felé egyforma esz-közökkel törekednének. Hanem erősen hisszük, hogy nemsokára eljön az az idő, mikor a más rendszerek kö-vetői felhagynak meddő küzdelmükkel és az egységes gyorsírás terjesztése által szegődnek a nemzeti kultúra szolgáivá.

Utopia az, hogy a gyorsírászat valamikor kiszorít-hatná a közönséges írást. Mint a gözmozdony feltalálása által nem lett felesleges a szekér, vagy mint a távirda nem szorította ki a levélpóstát: ugy nem fogja sohamem kiszorítani a gyorsírás a közönséges írást, hanem mind a kettő ezental is békésen fog egymás mellett megférni.

Wiesinger Frigyes.

anyja Pálesch Anna volt. Késmárkon, Pozsonyban, Sáros-Patakon s három évig Vittembergában tanult. Haza térvén két évig a esetneki hírneves iskola igazgatója volt. Rimabréz szenteltette pappá. Itt azzal kezdte ténykedését, hogy presbyteriatot szervezett, rendezte az egyház zilált, anyagi ügyeit s a vasárnap megszentelése iránt mindkét falu előjárásával egyetértőleg úgy intézkedett, hogy vasárnapon mulatozások s táncok tartása szigorú büntetés terhe alatt tiltott. Ujította templom kőfal kimerítését s 1778-ban a torony fedelét. Kiváló szervező képességénél s igazságszeretetenél fogva 1778-ban esperessé választották s mint olyan a kezén levő esp. jegyzőkönyvekből a Brézora vonatkozó történeti adatokat sajátkezűleg vezette be az egyház jkvébe s az egyház levéltárát is rendezte. Közép termetű, gyenge egészségű, hágyadt hangú férfi volt, ételben és italban az önmegtagadásig tartózkodó s szünet nélkül szorgalmatoskodó munkás életet folytatott.

17. **Major Sámuel** 1779. május 21-től 1782. jun. 10-ig, midőn Berzétére távozott, holott is magyar, német, tót nyelven végezte papi teendőit s jegyzője volt a gömöri esperességnek. 1797-ben Rimabányán lett pappá — hol a papot Kovács Lászlót gonosz szolgálja vasvillával keresztül szurta — hol azonban másfél év múlva szélhűdés következtében meghalt 47 éves korában.

18. **Valentinyi István** 1783—1784-ig. — Jegyzőkönyvünk ugy említi őt, mint magas, sovány, barna embert, a ki jól készült, nagy tudományu, szigorú erkölcsű pap volt. Tübingából visszatérván Súranyban lett a Sréter-család udvari papjává, aztán Felső-Pokorágyon lelkészkedett, honnan Brézora jött s innen Pongyelokra, majd a nógrádmezei Moskovára, hol 1803-ban meghalt. Az ő hivataloskodása idején, 1784. jan. 12-én kapta meg Likér társaság a királyi engedélyt új templom építésére.

19. **Kuzmányi Sámuel** 1784—1786-ig. Született Mosócson Turócmezőn (ott, a hol Kollár János a tót költő) 1736. aug. 25-én. Atyja János tanító volt, anyja Vladár Mária, mindketten nemesi család ivadéka. Atyja később markovai pap lett. Végezve a hazában tanulmányait: altdorfi egyetemen két évet, Wittembergában 2 évet töltött, majd báró Prónay Gábor nevelője lett, aztán eperjesi tanár, majd Gömörön iskolaigazgató. — Papjaul szenteltette a brézói ev. egyház 1784. évi május 31-én Ruffinyi János esetneki pap és superintendens által. Középmagasságú arányos erős termetű, viruló arcu, kellemes nyájas tekintetű, érlyes akaratú, tevékeny, szorgalmas, nagy tudományu pap volt. Innen Rimaszombathoz költözött, hol szervezte a feleléd evang. egyházat s magyar, tót és német nyelven predikált. 1788. december 11-én esperessé, s mint ilyen Korponay Gábor akkori esp. felügyelővel együtt az 1791-iki országos egyházi zsinatra. Kishontunkból képviselővé választották. 1792-ben pedig megürülvén a superintendensi hivatal Nikolayval és Valaszkyval együtt ő is jelöltetett a diszes hivatalra s Nikolay beiktatásánál Eperjesen a templomi ünnepi oltári szónoklatot ő tartá latin nyelven.

20. **Fabrizy Sámuel** 1786—1792. február 12-ig, midőn Ratkó-Bisztróra ment által.

21. **Szabó Mihály** 1792. március 5-től 1797. nov. 29-ig, midőn Sajó-Arnóthra távozott. Kis termetű, igen szép arcu férfi, erős hangú szónok, nagy tudományu pap, de szerencsétlen férj volt. Ő szerkesztette Fejes János és Holko Mátyás társaságában azon iskolai tantervet és szabályzatot, melynek eredetije latin és magyar nyelven írva a kishonti esperesség levéltárában őrzetik s melyből kiki meggyőződhetik, mily magas színvonalon állott *egyszázaddal ez előtt* a kishonti ev. egyházak iskoláinak oktatási ügye.

22. **Holko Mátyás** 1797. decz. 13-tól 1799. ápril 13-ig, midőn Rimabányára költözött át, hol 1807-ben egyakarattal esperessé választották s a kishonti esperesség értelmiségének közrehatásával Fejes, Szontagh, Kubinyi, Mocsary-család tagjaival és paptársaival megalakította az u. n. „*tudós társaságot*“, melynek gyűléseit évente egyszer a Fejes János kastélyában Alsó-Szkalnokra (már csak alapjai láthatók a falu nyugati szélén) hívta össze s kiadványait „*Solennia*“ czim alatt ő rendezte sajtó alá. Akkor nyerte Kishontunk a „*parva Saxonia*“ sokat jelentő elnevezést, melyet megérdemelni közös igyekezettel vállaltva bár törekednének ismét!

Holko volt az, a ki a helybeli Malvieux, Bécsből ide származott vasgyáros református család és német munkásai kívánatára 1798-ban havonta egyszer német nyelvű istentiszteleteket kezdett tartani, mely szokás kevés felbeszakítással gyakorlatban maradt egész 1840-ig, járulván ezért a német szót kedvelő helyben alkalmazott gyári tisztektől a papnak 45 frt, a tanítónak 18 frt. — 1792—1808-ig évente kétszer is fellépett a helybeli templomban Hilchenbach bécsi ref. superintendens, ki sőgora volt Malvieuxnek s társbirtokos is a gyári vagyóban, s valahányszor helyben rokonait meglátogatta, mindannyiszor szónoklatot is tartott a templomban s a családnak és számos ref. német munkásnak az ur vacsoráját is kiszolgáltatta.

23. **Fornét György Keresztély** 1790—1805. ápril 8-ig, Löcsén született 1775. okt. 24-én. Atyja József löcsői, majd esorbai pap volt. A brézói egyház költségén lett pappá szentelve Eperjesen 1799-ben Nikolay Sámuel eperjesi pap és superintendens által. Nőül vette 1800-ban Lackner Rózsát Beszterezebányáról. Igen pontos, rendszerető ember volt, de a tót nyelvet nem bírta soha teljesen elsajátítani. Aszkóroban halt meg 1805. ápril 8-án, özvegyet s két fiát Károlyt és Lajost hagyván maga után. Temették a templom melletti sírba: Thomka László kraszkói és Holko Mátyás rimabányai papok.

24. **Staiigel Mihály** 1805—1830-ig. Derencsényből került ide. Javította a templomot, paróchiát, iskolaépületet s az 1812—1816-ig lefolyt határrendezésnél az egyház, pap és tanító javára biztosított ingatlanokkal s a paróchiái belsőség kiterjesztésével elévülhetlen érdemeket szerzett magának. 1829. év okt. 26-án szerencsétlen véget ért. Emlegett nap estején ugyanis egymagában s gyalog indult hazafelé a derencsényi paplakból, hol társát Czéner Andrást talán névnapja alkalmából látogatta meg. Hogy és mikép történt? nem tudhatni, de hullája harmadnapra a Rima vizében megtalálván, Brézora szállították s a falu feletti temető déli szélén márványkő jelzi nyughelyét.

25. **Boszy Mihály** 1831. jan. 31-től 1847. február 20-ig. Itt halt meg.

26. **Sulek Ágost** 1847—1849-ig midőn Ratkóra költözött a hol 1890-ben meghalt.

27. **Jamriska Péter** 1849—1876. decz. 13-ig, midőn helyben meghalt. — Azóta isten kegyelméből alólírott tölti be a brézói papi hivatalt.

Tettem e valami itteni működésem alatt egyházam s benne az egyházas és hazafias szellem megszilárdítása érdekében, nem magam vagyok hivatva arról bizonyosságot tenni. A kik gyengeségemben de lankadatlan igyekezetemben engem akár jó tanácsokkal s még inkább tényleges segélyekkel gyámolítottak s egyházam ódon temetőjét siralmas helyzetéből mostani állapotába juttatni segítettek, úgy e becses lap utján mint halálaim tanúsító levelekben megköszöntem. Tanusítani fogom irántok háladatosságomat véglehelletemig s kérem Istent áldja meg.

Rima-Brézón, 1894. márcz. 12-én.

Liszky János, ev. lelkész.

Hirek és vegyesek.

Olvasóinkhoz. Lapunk jelen száma az első negyedév utolsó száma lévén, kérjük negyedéves előfizetőinket, hogy előfizetéseiket megújítani sziveskedjenek, nehogy a lap szétküldésében fennakadás történjék. — Együttal kérjük mindazokat, kik akár előfizetési pénzekkel, akár pedig hirdetési díjakkal vannak hátrálékban, hogy ezeket is beküldeni kegyeskedjenek, hogy aztán a lap is eleget tehessen kötelezettségének.

A „**GÖMÖR-KISHONT**“ kiadóhivatala.

Gyászistentisztelet Kossuthért. Az ágostai hitv. evang. egyházközösség e hó 26-án tanácsgyűlést tartván, Kossuth Lajos halála felett érzett fájdalomát jegyzőkönyvileg fejezte ki s elhatározá, hogy vasárnap ápril 1-én reggeli 9 órakor gyász-istentiszteletet tart, előzőleg pedig naponként meghuzatja a gyász-harangokat. — Az izraelita templomban a gyász-istentisztelet szintén vasárnap április hó 1-én délelőtt 11 órakor fog tartatni.

A Rimaszombati polgári olvasókör Kossuth Lajos hamvainak sírjátétele alkalmából a „Három-Rózsa“ vendéglő nagy termében f. évi ápril 1. napján (vasárnap) d. u. 3 órakor gyászünnepi nyilvános közgyűlést tart melyre az egylet minden tagja, valamint a közönség tiszteletteljesen meghívatik. A közgyűlés ünnepi sorrendje: 1. Elnöki megnyitó. 2. Emlék-beszéd. 3. Választmányi előterjesztés a Kossuth Lajos elhunytával bekövetkezett nemzeti veszteség felett érzett fájdalom és az emléke iránti hazafias kegyelet kifejezése tárgyában. Rimaszombat, 1894. évi márcz. 29. Az elnökség.

Esküvő. Graselli Miklós lapunk jeles munkatársa, zsitva-ujfalusi földműves iskolai tanár, ki elébb hasonló minőségben a Kurinezi földműves iskolánál működött s megvénk közönségének osztatlan elismerését vívta ki, f. hó 27-én kedden délelőtt 11 órakor esküdtök örök hűséget a helybeli róm. kath. templomban Rády Margitnak, Rády István kurinezi földműves iskolai igazgató bájos leányának. Áldás és boldogság kísérje a szép frigyét.

Eljegyzés. Grosinger Miksa egyik helybeli jó hírű divatáru üzlet tulajdonosa, a fiatal kereskedő nemzedék rokonszenves tagja f. hó 27-én eljegyezte Murányban Deutsch Szerént, Deutsch Aron ottani földbirtokos szép és művelt leányát. Az eljegyzés alkalmából sok jókívánságunk kapcsán melegen üdvözljük a fiatalokat.

Halálozás. Philadelphii Manó, jolsva-taploczai ág. evang. lelkész e hó 20-án, családja és híveinek nagy bánatára, rövid szenvedés után tüdőlobban elhunyt.

Kormányképviselők az érettségi vizálatokon. A vallás és közoktatásügyi miniszter az érettségi vizálatokhoz biztosokul ez évre és pedig a rozsnói ág. ev. főgymnasiumhoz Mauritz Rezső budapesti állami reálskolai igazgatót, — a rimaszombati egyesült protestans főgymnasiumhoz pedig dr. Schilling Lajos kolozsvári egyetemi nyilván. rendes tanárt nevezte ki.

Kinevezések. Dráveczki Kálmánt a helybeli m. kir. pénzügyigazgatóságok gyakornokká, Rozslozsnok Samu dobsinai illetőségű végzett jogászt pedig a kassai királyi ítélő tábla kerületébe díjas joggyakornokká nevezték ki.

Névmagyarosítás. Mráz Ede sumjáczi illetőségű vereskői lakos vezetéknevének „Déri“re kért átváltoztatása belügyminiszteri rendelettel megengedett.

Adomány. A földmívelésügyi m. kir. miniszter Vansa János tüzérségi ág. ev. lelkész részére 1000 alma, 1000 körte, 200 besztercei és 200 myrabolán szilva csemetét, továbbá, 10 alma, 10 körte, 5 eseresznye, 5 meggy és 10 szilva oltványt, végül pedig 100 drb alma és 100 drb körte oltóvesszőt engedélyezett.

Elhalasztott hangverseny. A rimaszombati dalárda ápr. 1-ére hirdetett hangversenyét tekintettel arra, hogy nagy hazánkfiát ép e napon temetik, egy héttel ismét elhalasztotta, így a már jelzett programmal dalárdánk hangversenye április 8-án lesz a Rózsa nagy termében.

Értesítés. Dobsináról tudósítanak bennünket, hogy a lapunk mult számában közölt műkedvelői előadás — a közbejött nagy nemzeti gyász miatt — márczius 26-ról bizonytalan időre elhalasztott.

Vigyázatlanosság. Lénártfalán e napokban Mihály János fiatal fiu egy kis revolverrel játszott, s addig próbálgatta azt elsűtini, míg végre sikerült neki, de oly szerencsétlenül, hogy az elsűlt revolverből a golyó czombjába furdott, s most kórházi ápolásra szorult a vigyázatlan fiú.

Rendkívüli közgyűlés volt e hó 26. napján d. e. 11 órakor a helybeli polgári olvasókör helyiségében, mely alkalommal a nagy számban megjelent egyleti tagok egyértelműleg helyeslő tudomásul vévén a kör állandó helyiségei megszerzése végett kiküldött bizottság eljárását és intézkedéseit; elhatározatott, hogy az építési alap megszerzése és előleges biztosítása céljából a közgyűlés a magas pénzügyi kormányhoz egy nagyobb szabású nyerevény-sorsjáték rendezésére s 30000 darab 30 kros

sorsjegy díj és illetékmentes kibocsátására engedélyért, Rimaszombat város képviselő testületéhez pedig 100.000 darab téglá adományozásáért folyamodik, mely anyag, a terv és költségvetés bemutatása és az építkezés megkezdése esetén fog a szükséghez képesti részletekben rendelkezésre bocsáttatni. Ugyane közgyűlés elfogadta a bizottság szövegezését azon kölvényre nézve, mely a kör által tervezett 10 frtos kölcsönök ideiglenes biztosítékát képezne, s miután ugy tudjuk, hogy közönségünk körében e kölcsön iránt meg van a meleg érdeklődés, tájékozásul közöljük eme kölvény hiteles szövegét, amint következik: „Kötelezvény 10 azaz tíz forintól (husz korona) melyet a „Rimaszombati polgári olvasókör“ N. N-től kölcsönképen oly kölcsönzetséggel mellett vett fel, hogy ezen összeget 5 azaz öt száztóli időközli kamataival együtt, jelen okmány bemutatójának készpénzzel s azon sorrendben fogja ki- és visszafizetni, amint e kölvény sorszáma 1895. év végétől kezdve legkésőbb tíz év alatt, minden év deczember 31. és július 1. napján, hatósági ellenőrzés mellett nyilvánosan tartandó sorsolás alkalmával kihuzottnak fog találtatni, — *kijelentvén alólírott egyesület részéről, hogy ezen összeg és időközli kamatai biztosítékul összes ingó és ingatlan vagyont, jövedelmét most és jövőre akként köti le, hogy az ezen kölcsönből szerzett telkére és házára netán felveendő hosszú tartamu törlesztési kölcsönből első sorban ezen kölvények fognak — minden sorsolás mellőzésével — visszaváltatni.* — A sorsolás alá kerülő s illetve kihuzott kölvények, a sorsolás eredményének közlése után 30 nap alatt pénztárunknál bemutatandók, mert ezen időn túl e kölvények birtokosainak egyesületünk további kamatot nem fizet. Kelt a „Rimaszombati polgári olvasókör“ Rimaszombathoz 1894. évi márczius 26. napján tartott rendkívüli közgyűlésében.“ — Ugy értesültünk egyébiránt, hogy a polgári olvasókör nem riad el céljából, bár mi nagy nehézséget kell leküzdenie, s az eseben ha kölvényei helyben — a részéről egyébiránt nem nehezelt kételemek miatt — elhelyezhetők nem volnának, kész a hazai összes rokonegyletek fölkeresni támogatás végett. Reméljük erre — főleg ha városunk képviselő testülete sem zárkozik el a nemes ezélu törekvés elősegítésétől — nem kerül a sor. A polgári olvasókör tagjaitól pedig minden körülmények közt elvárható, hogy ügyök érdekében, ha kell, még áldozni is készek legyenek, mert törekvésük életrevalóságát legjobban azon bizalommal igazolják melylyel a kivitel alapját megteremthetik.

Nyilvános számadás, az 1894. febr. 3-án tartott nöegyleti estélyről. Bevétel: 1. Belépti jegyekért 135 frt, 2. Tombola jegyekért 203 frt, 3. Felülfizetés 42 frt, 4. Pezsgő, sódar, thea, szivar, czukorkák elárúsítása 384 frt 65 kr. 5. Elárverezett maradékokért 18 frt 25 kr. 6. A városi tanács által visszaaltványozott fél-teremdij 12 frt 50 kr. Összesen: 795 frt 40 kr. Kiadás összesen: 499 frt 50 kr. Tiszta jövedelem 295 frt 90 kr. Felülfizettek: Török János 1 frt, Löfköves L. 1 frt, Sárkány Imréné 1 frt, Molnár József 3 frt, Polnisi Jánosné 2 frt, Boczko Danielné 5 frt, Máriássy Gizella 3 frt, Hámos László 8 frt, ifj. Róth Lajos 1 frt, br. Nyáry Sándor 4 frt, Bornemisza Elemér 4 frt, Széplaky Lajos 1 frt, Horváth József 1 frt, Bornemisza László, 1 frt, Török Gyula 2 frt, Okolicsányi János 1 frt, Dr Szabó Samu 2 frt, özv. Liszka Józsefné 1 frt. Összesen: 42 frt. E nemes felülfizetőknek, s tombola nyerevény tárgyakat ajándékozónak, úgyszintén a T. Városi tanácsnak általában jótékony inteztetünket felkaroló s a tánc-estély rendezése körül buzgólkodóknak, valamint az estélyen megjelent T. közönségnek a választmány nevében mély köszönetet nyilvánít. Rimaszombat, 1894. márczius hó 21-ik napján. Terhes Pál egyleti pénztáros.

Felelős szerkesztő: Dr. KÁRMÁN ZOLTÁN.

Magán-hirdetések.

Nyers selyem Bastruhákra alkalmas kelmeket öltönyönként 9 frt 50 kr-ért és jobb fajtaúkat is — valamint fekete, fehér és színes selyemkelmeket méterenként 45 kr-tól 11 frt 65 kr-ig — sima, kockázott, esikózt, mintázott és damaszolt stb. minőségben (mintegy 240 fajta) és 2000 különböző szín s árnyalatban szállít; **postabér és vámentesen a privátmegrendelők lakására HENNEBERG G.** (es. kir. udvari szállító) selyemgyára ZÜRICHEN. Minták postafordulóval küldetnek. Svájcba címzett levelekre 10 kros és levelezőlapokra 5 kros bélyeg ragasztandó.

Kiadó lakás.

Rimaszombathoz a Kossuth Lajos- és Kmetty-utca sarkán lévő ujon épült ház emeleti része, mely öt szoba, fürdőszoba, konyha, kamra, tágas fedett folyosó és hozzátartozó pincze és fatartóból áll, **1894. évi május 1-ére** bérbe vehető. — Értekezhetni bármikor **Hollósy József** tulajdonossal.

Kiadó.

Egy csinosan butorozott, külön bejáratu utcazi lakószoba — előszobával jutányos áron kiadó. Bővebb értesítést ad lapunk szerkesztősége.

Lóhere-mag.

Gömör-Ráhón Okolicsányi Gaspár földbirtokos urnál mintegy 5—6 métermázsza kitűnő lóhere-mag eladó. — Venni szándékozók forduljanak nevezett tulajdonoshoz.

Árverési hirdetés.

A rimaszombati takarékpénztárnál az annak idején ki nem váltott, vagy meg nem hosszabított kézi zálogtárgyak

1894. április 3-án d. u. 2 órakor

tartandó nyilvános árverésen elfognak adatai.

Rimaszombathban, 1894. márczius 21.

Az igazgatóság.

Uzapanyt községében fekvő 300 magyar holdból álló tagosított birtok 5—6 évre

haszonbérbe kiadó.

Bővebb értesítés nyerhető Rimaszombathban **Süteő István** ügyvéd, avagy **Bánhidly István** urnál Kunfelegyházán.

Hirdetmény.

84 szám. — Alulírt kiküldött végrehajtó, az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a rimaszécsi kir. járásbírósg 387. számú végzés által **Steinfeld és Fischer** cég javára **Lakatos Ferencz** rimaszécsi lakos ellen 7 frt 25 kr. tőke és járuléka erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás fogantatása alkalmával bíróság le és felülfoglalt és 1773 frtra becsült házi butorok, lovak, szarvasmarhák és kocsiból álló ingóságok 7 frt 25 kr. tőke, megállapított eddigi 12 frt 10 kr. jelen hirdetményi és az ezutáni költségek erejéig nyilvános árverés útján eladatnak.

Mely árverésnek a rimaszécsi királyi járásbírósg 387/894. sz. kiküldést rendelő végzése folytán Rimaszécsen leendő eszközésére **1894. évi márczius hó 31-ik** napjának délelőtt 9 órája határidőül kintüzetik és ahhoz venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen, az 1881. évi LX. t.-cz. 107. §-a értelmében, a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is eladatni fognak.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. LX. t.-cz. 108. §-ában megállapított feltételek szerint lesz kifizetendő.

Kelt Rimaszécsen, 1894. márczius hó 17. napján.

Salamon Béla, kir. bírósági végrehajtó.

Kérjen Ön csak

„ZACHERLIN”-t

mert ez a legezészerűbb és legbiztosabb szer mindenféle férgek kiirtására.

Mert mi sem bizonyít jobban utólrhetlen ereje és jósága mellett, mint ama eredmény, mit **általános elterjedtségével** eddig már elért, — minél fogva ehez hasonló szer nem létezik, melynek hatását a „ZACHERLIN” legalább is tisztesen felül nem mulná.

Ennélfogva mindig csak oly bepecsételt üveget kérjen és fogadjon el, a mely a **Zacherl** nével van ellátva.

Egy üveg ára: **15, 30, 50 kr, 1 frt, 2 frt.** Egy Zacherlin-permetező **30 kr.**

Valódi minőségben kapható:

Rimaszombathban: Stech Kálmán, Heksch Jakab, Tibély S. A., Bródy Bertalan, Dickmann testvérek, Kishonthy Gyula gyógyszerész és Heksch Bertalan.

Jolsván: Czibur Emil és Hoffmann Miksánál.

Nagy-Röczén: Dedinszky J. gyógyszerész és Nand-rássy Gusztávnál.

Nyustján: Grossberger Ignácznál.

Pelsőczön: Pártos Miksánál.

Putnokon: Friedl György, Fekete Nándor gyógyszerész és Fejes Tamásnénál.

Tiszolczon: Politzer Miksánál.

Tornallyán: Mandler Samu és Urszinyi Zsigmond gyógyszerésznél.

2—10

Pályázat erdőöri állomásra.

Az alólírott erdészethél egy, esetleg két erdőöri állás betöltése czéljából ezennel pályázat nyittatik.

Ezen erdőöri állás javadalmazása: 200 frt évi bér, természetbeni lakás, tűzifa, téli és nyári ruha illetmény és a felfedezett erdei kihágások $\frac{1}{3}$ része.

Az erdőör nyugbérképes és ingyenes gyógykezelésben részesül, megfelelő magaviselet és szorgalom bérremelést és egyéb föld- és rétilletményt biztosít.

A pályázók részéről fiatal, legfeljebb 30 éves kor, jó erős testalkat, jó látó és halló képesség, nőtlen állapot, lehetőleg valamely erdőöri szakiskolának jó sikerrel történt elvégzése, vagy szakvizsgálati jó bizonyítvány, a magyar nyelvnek szóban és írásban tökéletes bírása és a tót nyelvnek részbeni tudása, megfelelő okmányokkal igazolandó.

A folyó év **április 1-ig** beterjesztendő kérvények annál inkább sajátkezüleg irandók, mivel csak jó írású pályázók alkalmaztatnak. Szakvizsgálati bizonyítvánnyal fel nem szerelt folyamodványok nem vétetnek tekintetbe.

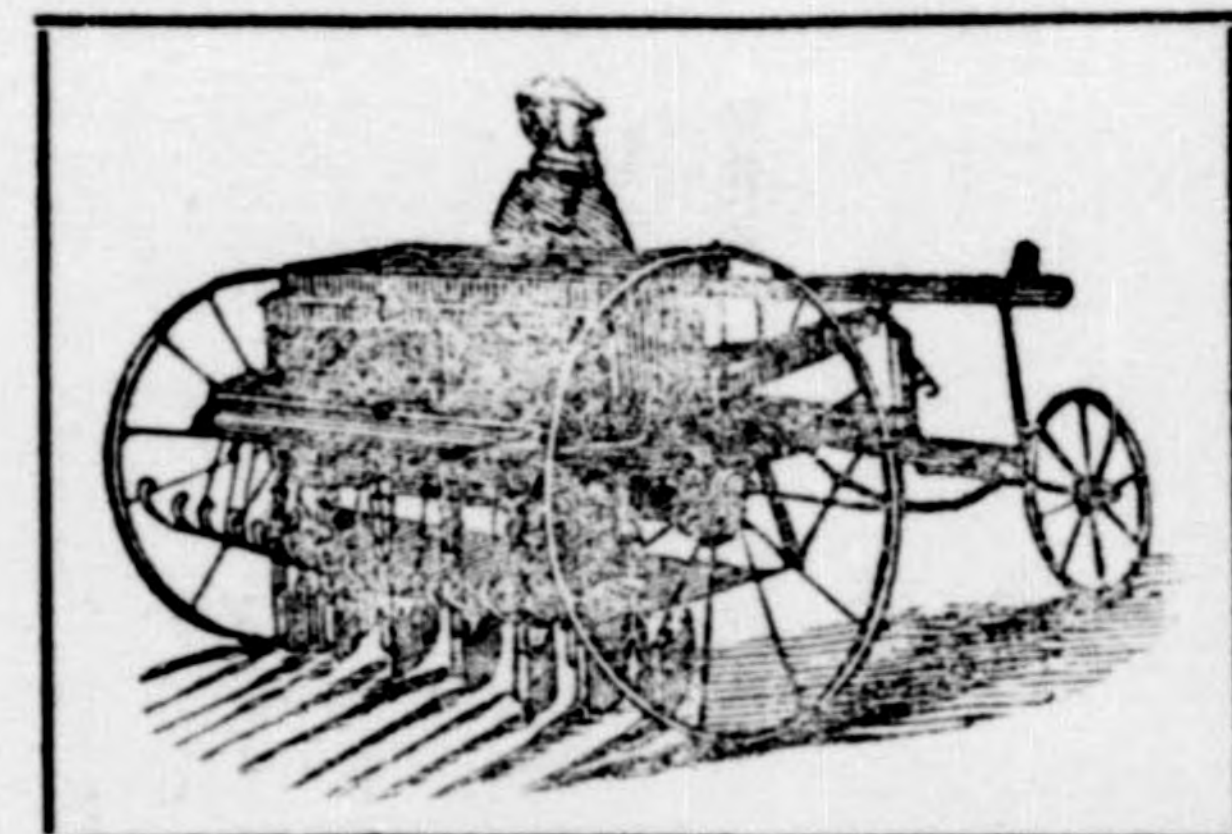
Rimabrézón, 1894. márczius 9-én.

A Rimamurány-Salgó-Tarjáni vasmű-részvény-társaság erdészete.

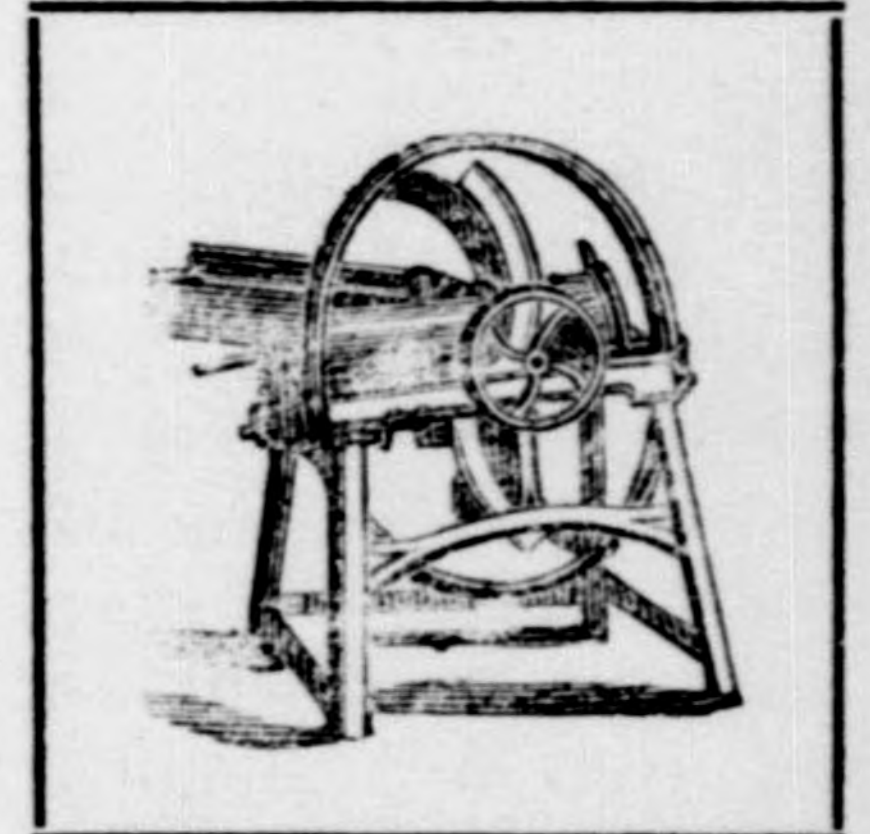
3—3

FLEISCHER és TÁRSA gépgyára és vasöntődéje Kassán, Vám-utca 12. sz.

Ajánlja a t. gazdaközönségnek a legujabb tapasztalatok szemmeltartásával czélszerűen s gondosan gyártott jó hírnevű gépeit, nevezetesen: 5—6

Sorvető gépeket,
Szórvavető gépeket,
Ekéket, Boronákat,
Hengereket, Lókapákat,
Tengeri morzsolókat,
Borsajtókat és szőlőzúzókat:
továbbá mindennemű

Szivattyukat, gőzgépeket és gőzkazánokat. Szeszgyár-berendezéseket.

Gépeink, eszközeink és egyéb gyártmányainkat készletben tartjuk gyárunkban. Gazdasági gépeink képes-, valamint öntődénk gyártmányai árjegyzékét kívánatra ingyen és bérmentve küldjük.

MAGY. KIR. SZABAD. PARKÉTGYÁR.

DUNKEL V. K. Kassán

ajánlja

kitűnő száraz tölgyfából készített sokszorosán kitűntetett

Parkétáit ugynevezett amerikaiit tömör és berakott koczkáit

➔ **jutányos árak mellett** ➔

A lerakás gyári lerakók által a legpontosabban eszközöltetik.

Képes rajzminták és költségvetés díjmentesen szolgáltatnak ki.

Vállalkozó, építész és asztalos uraknak legolcsóbb árak számíttatnak.

Nagybani kivitel mindenfele.

3—3

ELŐFIZETÉSI FELHIVÁS

A HÉT

V-ik ÉVFOLYAM.

V-ik ÉVFOLYAM

POLITIKAI ÉS IRODALMI KÖZLÖNYRE.

Szerkeszti és kiadja: **KISS JÓZSEF**

MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP.

A magyar társadalom minden jelenségeivel foglalkozván, A HÉT mindnehezebben tudott innen maradni azon a megyén, amely a társadalmi lapot a politikaitól elválasztja. Hogy tehát ezektől a korlátoktól is mentek legyünk, megtettük mindazokat az intézkedéseket, a melyekkel A HÉT a politikálásra is jogot vált. Ehhez képest A HÉT 1894. április havától fogva mint *politikai és irodalmi közlöny* fog megjelenni.

A HÉT ezáltal csak hű marad önmagához, mert addig is hozzászólt minden aktuális kérdéshez s fogja ezt ezután és ugyanazzal a férfias szókimondással, mely távol áll minden elfogultságtól és fölötté áll minden pártzempontnak. A HÉT-ben beállt változás csak azt jelenti, hogy nagyobb gondnal és buzgalommal fogja szerkeszteni aktuális rovatait, melyeknek eddigi nagy kedveltségét és tekintélyét is köszönheti.

A HÉT megmarad ezentúl is első sorban szépirodalmi lapnak, melyet megszoktak irodalmi fórumnak tekinteni. Közöl **novellákat, dramatizált apróságokat, verseket, kisebb regényeket.**

A HÉT az egyetlen szépirodalmi hetilap, mely a péntek esti **színházi premiérek**-ről még ugyanazon héten, ugyszólván a **napilapokkal egyidejűleg** hoz nagyobbabszabású ismeretéseket.

Munkatársai fényes koszorujából alig hiányzik egy nagy irodalmi név. Azok közül, a kik A HÉT-be addig irtak s részben állandó munkatársai, felemlítjük a következőket:

Abonyi Árpád, Ábrányi Emil, ifj. Ábrányi Kornél, Agai Adolf, Ambrus Zoltán, Balogh Pál, Bársony István, Bede Jób, Bródy Sándor, Célió, Dóczy Lajos, Eendrődi Sándor, Gozdu Elek, Herczeg Ferencz, Heltai Jenő, Hock János, Ignotus, Inczedy László, Jászai Mari, Jókai Mór, Justh Zsigmond, Kenedi Géza, Kóbor Tamás, Kozma Andor, Kohn Dávid, Makai Emil, Matonyai Dezső, Mikszáth Kálmán, Mezei Ernő, Munkácsy Kálmán, Murai Károly, Palágyi Lajos, Pollák Illés, Prém József, Rákosi Viktor, Sebők Zsigmond, Szabó Endre, Szabóné Nögáll Janka, Szalay Fruzina, Szencere Attila, Szomaházy István, Szűry Dénes, Silberstein Adolf, Tábori Róbert, Tóth Béla, Tolnai Lajos, Vadnay Károly, Vészi József, Zemlényi Árpád stb. stb.

A HÉT külső kiállítása összes lapjaink közt a legfényűzőbb. Minden számának borítékán egy fényes kivitelű nagy arczképet közöl: kitűnőségeket, de legfőképp érdekes alakokat a politika, művészet, irodalom és a szalon köréből, azok arczképeit, akiket a lefolyt hét eseményeinek árja, habár csak ideiglenesen is, felszínre vetett.

A HÉT számai bekötve évenként két vaskos kötetet tesznek ki és nagyon is érdemesek a megőrzésre. — Az első nyolcz kötet, melyből teljes példányok — bár igen esekély számban — még kaphatók, valóságos tárháza az érdekét soha sem vesztő becses olvasmányoknak.

A HÉT előfizetési feltételei: Egész évre 10 frt, félévre 5 frt, negyedévre 2 frt 50 kr.

Mutatványszámokat ingyen és bérmentve küld

A HÉT kiadóhivatala, Budapest, VII., Erzsébet-körut 6. szám.